

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 listopada 2018 roku strona powodowa (...) spółka z o.o. w B. domagała się od strony pozwanej (...) spółki z o.o. w W. zasądzenia kwoty 3006,20 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych (od kwoty 2935,15 zł) i ustawowymi odsetkami za opóźnienie (od kwoty 71,05 zł) oraz kosztami procesu.

W dniu 11 kwietnia 2019 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 647 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (złożonym w dniu 10 maja 2019 roku) strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Zarzuciła, że należność dochodzona pozwem została już zapłacona.

W piśmie z dnia 17 maja 2019 roku strona powodowa oświadczyła, że w związku z dokonanymi przez stronę pozwaną wpłatami cofa pozew w zakresie kwoty 2935,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych. Jednocześnie podtrzymała żądanie pozwu w zakresie kwoty 71,05 zł (wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie) oraz kosztów procesu (w tym kosztów zastępstwa procesowego), bowiem zapłata została dokonana po dacie wytoczenia powództwa.

W piśmie z dnia 23 maja 2019 roku strona powodowa oświadczyła, że w związku z dokonaną przez stronę pozwaną wpłatą cofa pozew w zakresie kwoty 71,05 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie. Jednocześnie podtrzymała żądanie zasądzenia kosztów procesu (w tym kosztów zastępstwa procesowego), bowiem zapłata została dokonana po dacie wytoczenia powództwa.

Skoro cofnięcie pozwu nastąpiło przed rozpoczęciem rozprawy, zgoda strony pozwanej na dokonanie tej czynności przez stronę powodową nie była wymagana (art. 203 §1 k.p.c.).

Sąd dokonał analizy cofnięcia pozwu w świetle art. 203 §4 k.p.c. i uznał, że nie zachodzą negatywne przesłanki określone w tym przepisie.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 355 §1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I postanowienia.

Zgodnie z art. 203 §2 k.p.c. w razie cofnięcia pozwu strona pozwana może domagać się od strony powodowej zwrotu kosztów procesu. Przepis ten nie ma jednak zastosowania w przypadku, kiedy strona pozwana dała powód do wytoczenia sprawy, bowiem mimo wcześniejszych wezwań do spełnienia świadczenia spełniła je dopiero po wytoczeniu powództwa. Wówczas zgodnie z odpowiednio stosowaną zasadą słuszności (art. 101 k.p.c.) strona pozwana powinna ponieść koszty procesu także w przypadku umorzenia postępowania na skutek cofnięcia pozwu (tak na przykład Sąd Apelacyjny w Białymstoku w postanowieniu z dnia 30 listopada 1995 roku, I ACz 366/95, OSA 1996, nr 7-8, poz. 34). Zaspokojenie przez stronę pozwaną roszczenia w toku procesu uznaje się bowiem za jednoznaczne z przegraniem przez nią sprawy. Tym samym zwrot kosztów procesu należy się stronie powodowej, jeżeli nie zostanie wykazane, że strona pozwana nie dała powodu do wytoczenia procesu (tak również Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 21 lipca 1951 roku, C 593/51, OSNC 1952, nr 2, poz. 49; z dnia 12 kwietnia 2012 roku, II CZ 208/11, LEX nr 1214570 czy z dnia 7 marca 2013 roku, IV CZ 8/13, LEX nr 1318484).

Nie ulega przy tym wątpliwości, że w niniejszej sprawie strona pozwana spełniła dochodzone pozwem roszczenie już po wytoczeniu powództwa. Skoro zatem strona pozwana spełniła świadczenie po wytoczeniu powództwa, to zwrot kosztów co do zasady należał się stronie powodowej. Jednakże kluczowe znaczenie miała ocena, czy strona powodowa nie dopuściła się zaniechania, a przez to nie doprowadziła do zbędnego przedłużenia procesu. W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ustawodawca wprowadził bowiem zasadę lojalności wobec kontrahenta stosunku cywilnego, pozwalając w art. 101 k.p.c. obciążyć kosztami tę stronę, która dała powód do wytoczenia sprawy. Tym samym w przypadku braku oświadczenia o cofnięciu pozwu przez stronę powodową (gdy została ona zaspokojona w trakcie

procesu), należy ją obciążyć kosztami postępowania z uwagi na zbędne przedłużenie postępowania. Dlatego też do kosztów niezbędnych, należnych od strony przegrywającej, nie wlicza się tych kosztów, które mogły być zaoszczędzone wskutek terminowego cofnięcia (ograniczenia) powództwa (tak na przykład Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 1987 roku, IV CR 309/87, LEX nr 8848 czy w postanowieniu z dnia 15 września 1977 roku, II CZ 81/77, OSNC 1978, nr 5-6, poz. 101, a także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 stycznia 1992 roku, I ACr 2/92, OSA 1993, nr 9, poz. 68).

Należy zatem zauważyć, że w niniejszej sprawie strona powodowa ograniczyła powództwo (w zakresie przeważającej części należności głównej) dopiero w piśmie z dnia 17 maja 2019 roku, a zatem po upływie ponad pięciu miesięcy od spełnienia świadczenia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że strona pozwana w dacie wniesienia pozwu (21 listopada 2018 roku) w istocie była zobowiązana do zapłaty. Należność główną uregulowała w dniu 13 grudnia 2018 roku, a więc prawie cztery miesiące przed wydaniem nakazu zapłaty, ponad cztery miesiące przed doręczeniem pełnomocnikowi strony powodowej (i stronie pozwanej) nakazu zapłaty (i około pięć miesięcy przed wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty). W ocenie Sądu zapłata przeważającej części roszczenia nastąpiła na tyle wcześnie, że strona powodowa mogła o tę kwotę ograniczyć powództwo, a tym samym nie naraziłaby strony pozwanej na ponoszenie zbędnych w takiej sytuacji kosztów wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Nakaz zapłaty obejmowałby bowiem wtedy jedynie kwotę odsetek ustawowych od należności głównej, której strona pozwana nie kwestionowała.

Trzeba w tym miejscu raz jeszcze podkreślić, że w niniejszej sprawie spełnienie świadczenia miało miejsce w dniach 13 grudnia 2018 roku (należność główna) oraz 10 i 17 maja 2019 roku, czyli w przeważającej części jeszcze przed wydaniem nakazu zapłaty z dnia 11 kwietnia 2019 roku oraz przed doręczeniem stronie pozwanej nakazu zapłaty oraz odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 29 kwietnia 2019 roku, oraz przed wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty (w dniu 10 maja 2019 roku). Ponieważ jednak strona pozwana dała powód do wytoczenia powództwa (nie spełniła świadczenia mimo, że było wymagalne, a strona powodowa wzywała ją do zaspokojenia), to w ocenie Sądu strona powodowa zasadnie poniosła koszty zastępstwa pełnomocnika procesowego, które powstały w chwili skutecznego wniesienia pozwu do Sądu. Te koszty (900 zł) co do zasady obciążały zatem stronę pozwaną. Skoro bowiem strona pozwana nie wykazała, że nie dała podstaw do wytoczenia sprawy, to powinna je ponieść.

Strona powodowa częściowo cofnęła pozew dopiero w pismach z dnia 17 i 23 maja 2019 roku. Tym samym wskutek braku lojalności strony powodowej wobec strony pozwanej (czyli zakazu narażania przeciwnika procesowego na ponoszenie zbędnych kosztów obrony praw) i nieterminowego cofnięcia powództwa, w ocenie Sądu strona powodowa zbędnie naraziła stronę pozwaną na poniesienie kosztów obrony w postaci kosztów zastępstwa pełnomocnika procesowego w kwocie 900 zł, które powstały z chwilą wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Gdyby bowiem strona powodowa w porę (niedługo po zaspokojeniu) cofnęła powództwo w zakresie przeważającej części należności głównej, to zapobiegłaby powstaniu po stronie pozwanej kosztów koniecznej w tym zakresie obrony (kosztów zastępstwa procesowego). W ocenie Sądu było to możliwe, bowiem od momentu uiszczenia przez stronę pozwaną kwoty należności głównej do dnia wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym upłynęły prawie cztery miesiące. Zaniechanie tej czynności (cofnięcia pozwu) spowodowało jednak, że Sąd nie mógł nie wydać nakazu zapłaty (w zakresie należności głównej 2935,15 zł), co naraziło stronę pozwaną na konieczność wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty (i ponoszenia jego kosztów). Tym samym koszty wygenerowane przez stronę powodową wskutek jej nielojalnego zachowania, powinny ją obciążać (co skutkowało wzajemnym zbilansowaniem kosztów zastępstwa procesowego pomiędzy stronami).

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę strona pozwana poniosła uzasadnione koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900 zł, zgodnie z §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.

Natomiast strona powodowa poniosła uzasadnione koszty w wysokości opłaty od pozwu w kwocie 30 zł (w zakresie skapitalizowanych odsetek ustawowych w kwocie 71,05 zł) oraz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 900 zł (bowiem należności dochodzone pozewem zostały zapłacone po wytoczeniu powództwa).

Zważywszy zatem na wynik sprawy i poniesione przez strony koszty, należało zasądzić od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 30 zł, jak w punkcie II postanowienia.